

Predmet: Jajce

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 5/22

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SRJ

Optuženi: Jovo Jandrić i Slobodan Pekez

Glavni pretres: 26. 11. 2024.

Završna reč Javnog tužioca za ratne zločine

U završnoj reči, Javni tužilac za ratne zločine Radovan Lazić, ocenio je da je tokom postupka u potpunosti dokazano da su optuženi počinili krivično delo za koje se terete, odnosno da su ubili nedužne civile koji nikome nisu predstavljali nikakvu pretnju, da su ih odveli iz njihovi kuća pobili, i žene i starce pa čak i decu od 9 i od 13 godina. Svedoci su ispričali šta se dogodilo, i sam optuženi je, u iskazu datom pred istražnim sudijom priznao izvršenje dela, naveo lica koja su u istom učestvovala, među kojima i optuženi Slobodan Pekez. Na glavnom pretresu održanom 13. oktobra 2022. godine, optuženi Jandrić ne spori kritični događaj, i ponovno ukazuje na optuženog Slobodana Pekeza kao jednog od izvršilaca. Takođe, tužilac je naveo da je sam optuženi Jandrić izjavio da je suspendovan iz policije nakon 10. septembra 1992. godine, a da je razlog te suspenzije „pa to što su ti ljudi uništeni“, misleći na oštećene. U svom iskazu od 28. septembra 2023. godine optuženi Jandrić nije osporio kritični događaj, ali se izasnio da se ne oseća „baš krivim, jer je bio rat, te da je oštećene poznao jer su bili komšije. Optuženi Slobodan Pekez negirao je izvršenje krivičnog dela tokom čitavog postupka, navodeći da mu nije poznato iz kog razloga ga optuženi Jandrić tereti, jer su u komšijskim odnosima, da nisu u zavadi i da ne postoji ni jedan razlog da ga optuženi Jandrić tereti. Odbranu optuženog Pekeza tužilac je ocenio kao neosnovanu i usmerenu na izbegavanje krivične dogovornosti, jer je iznoseći je, različito opisivao svoje kretanje. Tako je, prilikom davanja iskaza pred istražnim sudijom naveo da je u vreme izvršenja dela bio na radnoj obavezi, koje je od mesta ubistva civila udaljeno desetak kilometara, te da iz tog razloga nije mogao čuti paljbu. Kasnije, u tom istom iskazu naveo je da je bio na sahrani Radeta Savića, da je posle sahrane i daće sa svojom majkom otišao kući jer je sutradan mora na radnu obavezu. Radnje koje su optuženi preduzeli prema oštećenima utvrđene su iz iskaza brojnih svedoka, a posebno svedoka Omera Karahodžića, Zejne Bajramović i Nurije Zobića, Fahrije Mutića i Mustafe Bajramovića koji su peživali streljanje. Svedokinja Zejna Bajramović, između ostalog navodi da je optuženi Jandrić bio glavni, da je bio vođa, te da je ubistvo civila izvršilo oko 12 lica među kojima su bili Pekezi, Savići i Jandrić, dok je svedok Omer Karahodžić jasno opisao radnje koje je preduzeo optuženi Jandrić. Na optužene kao izvršioce krivičnog dela jasno ukazuju i mnogi oštećeni u svojim iskazima, navodeći da su to čuli od preživelih. Karakterističan je iskaz svedokinje Sabine Smaka, koja navodi u svom iskazu i ono što ide u prilog optuženom Slobodanu Pekezu, navodeći da joj je sada pokojna Zejna Bajramović pričala kako se optuženi Pekez protivio streljanju petoro dece, a da mu je optuženi Jandrić rekao „ako se ne slažeš, stani sa strane sa njima u red i ti ćeš biti likvidiran“.

Potupajući Javni tužilac za ratne zločine ukazao je da su izvršenjem ovog zločina ubijeno 23 civila, među njima i deca, jedno od svega 9 godina, dvoje od 13 i jedno od 15 godina, te da je među ubijenim civilima bilo dosta žena i starijih muškaraca, te da se radi o komšijama optuženih. Streljanje je preživelo pet civila.

Optuženi su, sa ostalim izvršiocima, postupali kao saizvršiocima, po prethodnom dogovoru, i delo su izvršili sa direktnim umišljajem. Ukazao je sudu da prilikom odmeravanja kazni treba ceniti sve okolnosti od značaja za vrstu i visinu kazne, a posebno stepen krivične odgovornosti, pobude iz kojih je ovo krivično delo izvršeno, brojnost žrtava i držanje optuženih nakon izvršenja dela.

Predložio je sudu da optužene oglasi krivim i izrekne im kazne zatvora, optuženom Jovi Jandriću u trajanju od 20 godina a optuženom Slobodanu Pekezu ne manju od 12 godina zatvora.

Punomoćnica oštećenih pridružila se završnoj reči tužioca, istakla imovinskopravni zahtev u visini od po 1.000.000 dinara za svakog stradalog člana porodice za oštećene Hediju Đukla, Hamidu Đukla, Fehku Mutića, Fahriju Balešića, Ahmeta Balešića, Suphudina Zobića i Zijada Bajramovića. Ukazala je na pobude iz kojih je krivično delo učinjeno, da se radi o bezobzirnoj osveti prema civilima koji su optuženima bili komšije, da je među žrtvama veliki broj žena i četvoro dece.

Završna reč branioca optuženog Jove Jandrića

U završnoj reči branilac optuženog Jove Jandrića naveo je da ne želi da umanju zločin, ali da smatra da tokom postupka nije dokazana uloga i funkcija njegovog branjenika. Tragediji koja se dogodila, prethodila je tragedija pogibije Rade Savića, te sud prilikom odlučivanja mora imati u vidu emocije koje su preplavile optužene, kao i činjenicu da se sve dešavalo tokom građanskog rata i neraščišćenih međunacionalnih odnosa. Ocenio je da nema dokaza da je njegov branjenik bio organizator kritičnog događaja. Svedok Mustafa Bajramović bio je u vreme događaja dete od 14 godina i pitanje je šta je od u tom uzrastu i pod takvim okolnostima mogao da percepira. Nije utvrđeno koje je to radnje njegov branjenik preduzeo da bi ga iste kvalifikovale kao organizatora. Ispitani su svedoci koji nemaju neposredna saznanja, a njihovi iskazu su, u pogledu uloge optuženog Jandrića kontradiktorni. Odbrana osporava optužnicu i pravnu kvalifikaciju dela, pa predlaže sudu da optuženog oslobodi od krivične odgovornosti.

Završna reč branioca optuženog Slobodana Pekeza

U završnoj reči, branilac optuženog Slobodana Pekeza, naveo je da je zločin počinjen u noći 10. septembra 1992. godine „zločin protiv čoveka i Boga“, ali da je zločin i osuditi nevinog čoveka, a to je njegov branjenik Slobodan Pekez. Ukazao je da je tužilaštvo BiH pokrenulo 350 postupaka, od kojih je 250 bilo protiv optuženih srpske nacionalnosti, da su isti osuđeni na kazne zatvora u trajanju od oko 1.500 godina. Ovu statistiku smatra važnom jer je dovoljno da postoji indicija da ste bili na nekoj lokaciji i da ste Srbin i već ste krivi. Tužilaštvo BiH je zasnovalo optužbe protiv Pekeza na iskazima preživelih mada ga niko od njih ne spominje. Oštećeni su, od kada su dobili punomoćnika, počeli da spominju optuženog Pekeza. Međutim, problem optužnog je upravo njegovo prezime, jer su prilikom kritičnog događaja bili prisutni i drugi sa istim prezimenom. Optuženi Slobodan Pekez nije bio prisutan, ali je žrtva kolektivizacije odgovornosti. Njega tereti jedino optuženi Jovo Jandrić, jer ima u ovom postupku osvetničke namere, i želi da u svoj zločin uvuče i Slobodana Pekeza. Zapitao je sud kome će poverovati, zločincu Jovi Jandriću ili preživelim koji Pekeza ne spominju. Predložio je sudu da u odnosu na njegovog branjenika donese oslobađajuću presudu.

Objavljivanje presude zakazano je za 16. decembar 2024. godine, sa početkom u 13 časova.